

Recenze na knihu „Zákon o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.) - komentář“

Nakladatelství Wolters Kluwer se již delší dobu systematicky snaží – jím vydávanou odbornou literaturou - zaplňovat „bílá místa“ z různých oblastí práva, právo životního prostředí přitom nevyjímaje.

V roce 2016 vydalo uvedené nakladatelství komentář k jednomu ze základních pramenů a současně i stavebních prvků českého práva životního prostředí, kterým je bezpochyby zákon č. [114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Tento zákon tvoří - spolu se zákonem č. [100/2001 Sb.](#), o posuzování vlivů na životní prostředí, a se zákonem č. [183/2006 Sb.](#), o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), pomyslnou trojici patrně nejdůležitějších zákonů pro oblast teorie i praxe v oblasti ochrany, péče a tvorby životního prostředí v České republice.

Komentovaný zákon zastává do jisté míry specifické místo mezi právními předpisy ochrany životního prostředí. Přináší totiž nejen speciální územní a druhovou ochranu, ale rovněž ochranu obecnou, kdy jsou plošně chráněny ekosystémy a krajinné celky, rozmanitost forem života, volně žijící živočichové, planě rostoucí rostliny i prvky neživé přírody. Kromě toho logicky plní zastřešovací funkci nad některými dalšími složkovými zákony a svým velkým rozsahem se blíží kodexové úpravě. Právní úprava ochrany přírody a krajiny, včetně ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, je přitom jednou z nejtradičnějších a nejstarších v oblasti současného českého systému práva životního prostředí.

Po několika letech jde o další příspěvek do nevelké množiny komentářů zákona o ochraně přírody a krajiny[1]. Od vydání posledního z nich uběhlo již více než šest let. Během nich došlo k celé řadě zásadních změn nejen právního řádu jako takového (v čele s rekodifikací soukromého práva, která se pochopitelně promítla i do právní regulace ochrany přírody a krajiny), ale též k přijetí řady novelizací komentovaného zákona a pokračujícího vývoje judikaturního náhledu na řadu jeho institutů (a to jak na úrovni práva vnitrostátního, tak také na úrovni práva unijního). Recenzovaný komentář proto reaguje na všechny změny legislativy i judikatury, ke kterým v posledních letech došlo v oblasti právní úpravy ochrany přírody a krajiny a v souvisejících oblastech.

Autorem komentáře je doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D., který je nejen zkušeným pedagogem (v současné době působícím na katedře správního práva Západočeské univerzity v Plzni a na katedře práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze), autorem či spoluautorem mnoha odborných článků a publikací zaměřených na právo životního prostředí a ochranu přírody a krajiny zvláště[2], ale též vášnivým ornitologem a člověkem celoživotně doslova „zapáleným“ pro ochranu přírody. Vojtěch Stejskal, který má takřkajíc ochranu přírody „v rodině“ (zakladatelem moderní ochrany přírody v Československu byl jeho praděd Rudolf Maximovič[3]), stál mj. v roce 2001 u zrodu České společnosti pro právo životního prostředí[4] a především jeho zásluhou celé ty roky vychází časopis České právo životního prostředí. Osobě autora recenzovaného komentáře a jeho odborné činnosti byl věnován prostor též v jenom z posledních čísel časopisu Právní rádce.[5]

Jádrem publikace je po teoretickém a historickém úvodu do problematiky komentář k jednotlivým paragrafům zákona. Jsou zde uvedeny i vstupní informace o jednotlivých částech zákona, dále

seznamy relevantních souvisejících ustanovení a souvisejících právních předpisů. Příloha publikace obsahuje též celý aktuální text vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. [395/1992](#) Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny. Vzhledem ke skutečnosti, že tento zákon představuje v řadě částí i transpozici unijního práva, jsou na příslušných místech rozebrány i relevantní prameny unijního práva, především směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků. Za velmi důležité - z hlediska účelů komentáře a pro potřeby čtenáře - považuji, že k jednotlivým komentovaným ustanovením jsou připojeny výňatky ze soudní judikatury. Její stěžejní prvky tvoří zejména citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU. Odkazy na závěry posledně jmenovaného soudu, které vychází z důkladné analýzy judikatury této unijní soudní instance (publikované Ministerstvem životního prostředí již v roce 2011[6]), jsou v mnohém poučné jak pro všechny uživatele zákona o ochraně přírody a krajiny, tak i pro zákonodárce, jehož čeká schvalování některých dílčích změn komentovaného zákona[7]. V textu je průběžně odkazováno i na relevantní odbornou literaturu a metodické dokumenty (zejména z oblasti Ministerstva životního prostředí). Tím se tento komentář významně odlišuje od předchozích (výše citovaných) komentářů zákona o ochraně přírody a krajiny.

Nezbývá než shrnout, že autor v tomto prakticky zaměřeném komentáři zhodnotil výsledky své dlouhodobé pedagogické a publikační činnosti. Lze jej proto doporučit pro rozmanitý okruh čtenářů a uživatelů především z řad podnikatelů, úředníků, soudců, advokátů, osob z oblasti vysokých škol, vědy a výzkumu, nevládních neziskových organizací nebo vlastníků pozemků.

JUDr. Ondřej Vícha, Ph.D.,

katedra správního práva a finančního práva
Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

[1] PEKÁREK, M., PRŮCHOVÁ, I., DUDOVÁ, J. Zákon o ochraně přírody a krajiny – Komentář. Brno: Iuridica Brunensia, 1995, Právo a současnost; sv. 7, 198 s., ISBN 80 -859 -6417 -1; PRCHALOVÁ, J. Zákon o ochraně přírody a krajiny a Natura 2000 s komentářem a prováděcími předpisy. 2. vydání. Praha: Linde, 2010, 431 s., ISBN 978-80-7201-806-2; MIKO, L., BOROVIČKOVÁ, H. a kol. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 600 s., ISBN 978-80-7179-585-8.

[2] Příkladem lze z těch nejpodstatnějších uvést jeho autorské publikace Trestněprávní odpovědnost na úseku ochrany životního prostředí. Praha: Ediční středisko PF UK, 2002, Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost. Linde Praha a.s., 2006, Prosazování právní odpovědnosti v ochraně biodiverzity, Nakladatelství Eva Rozkotová - IFEC Praha, 2006, nebo Vývojové tendence právní úpravy ochrany přírody. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2012. Z publikací, kde byl Vojtěch Stejskal spoluautorem, lze opět pouze příkladem uvést např. STEJSKAL, V., VILÍMKOVÁ, V. Zákon o obchodování s ohroženými druhy s komentářem. Praha: Linde, 2005, STEJSKAL, V., VÍCHA, O. Zákon o předcházení ekologické újmy a o její nápravě s komentářem. Praha: Leges, 2009, nebo STEJSKAL, V., MÜLLEROVÁ, H. Ochrana zvířat v právu. Praha: Academia, 2013.

[3] K jeho osobě blíže srov. STEJSKAL, V. Stodvacet let od narození Rudolfa Maximoviče, zakladatele moderní ochrany přírody v Československu. Ochrana přírody 61, 2006, s. 170–172.

[4] Bližší informace o této společnosti lze nalézt na jejích webových stránkách <http://www.cspzp.com>.

[5] Zajímavý právník podle Filipa Dienstbiera. Právní rádce č. 5/2016, s. 74.

[6] STEJSKAL, V., ZICHA, J. Judikatura Soudního dvora Evropské unie v oblasti ochrany přírody.

Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2011.

[7] Srov. např. sněmovní tisky č. 501 a 739, oba dostupné na <http://www.psp.cz>. K prvnímu z nich srov. MANA, V. Novela zákona o ochraně přírody a krajiny: lepší postavení pro obce. Veřejná správa č. 18/2015, s. 8 - 10.

Zákon o ochraně přírody a krajiny (č. [114/1992 Sb.](#)) - komentář

Autor:

Vojtěch Stejskal

Vydalo nakladatelství Wolters Kluwer, 2016

Publikaci lze objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)